

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO**

Seduta ta' l-1 ta' Gunju, 2006

Appell Kriminali Numru. 131/2006

Il-Pulizija

Vs

Kevin Debono

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli nhar is-7 ta' Novembru, 2005, ghall-habta ta' l-4.00 p.m. f'Parallel Road, ma' Vjal ir-Rihan (Junior's Side), San Gwann, Malta, saq vettura bin-numru ta' registrazzjoni ABH-151 u b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti, nvolontarjament ikkaguna offizi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Joseph Zerafa skond kif iccertifika Dr. J. Agius M.D. ta' S.L.H.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-7 t'April, 2006, li biha, ma

sabitx lill-appellat hati ta' l-imputazzjoni kif migjuba fil-konfront tieghu w illiberatu minnha.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fis-26 t'April, 2006, li bih talab lil din il-Qorti joghgobha thassar u tirrevoka s-sentenza appellata, u minflok, wara li jinstemghu l-provi, issib u tiddikjara htija tal-istess appellat f'dawn l-akkuzi, w tinfliggi l-piena skond il-ligi, jew inkella, minhabba l-beneficcju tad-doppju ezami, tibghat l-atti lura lill-Ewwel Qorti ghall-procediment bis-smiegh tal-kawza w decizjoni.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravju tal-Avukat Generali jikkonsisti fis-segwenti w cioe' li l-Ewwel Qorti, erronjament illiberat lill-appellat mil-akkuza minhabba nuqqas ta' dehra tax-xhieda Joseph Zerafa u t-Tabib Agius, minkejja li giet esebita riferita pozittiva fil-konfront taghhom. F' sitwazzjoni simili, jekk xhud, debitament notifikat biex jidher quddiem il-Qorti, jonqos li jaghmel hekk, sakemm il-partijiet ma jirrinunzjawx ghalih, il-Qorti ma tistax tghaddi ghas-sentenza imma ghandha rimedji ohra. Altrimenti l-kawzi w l-ezitu taghhom jigi jiddependi fuq jekk xhud ifettillux jobdi tahrika jew le. (ara "Il-Pulizija vs. Domenico Savio Spiteri" App. Krim. [5.1.1996]). Mhux biss izda talli meta jirrizulta li dak ix-xhud ikun indispensabbli ghall-kaz tal-prosekuzzjoni (kif kien fil-kaz odjern), il-Qorti ghandha tiddiferixxi l-kawza ghal data ohra w tipprocedi kontra x-xhud kif provvdut fl-artikolu 441 (4) tal-Kodici Kriminali. Jekk dan ma jsirx, l-Avukat Generali ikollu d-dritt ta' appell skond l-artikolu 413 (1) (b) (vi). (ara "Il-Pulizija vs. Saviour Farrugia" App. Krim. 25.7.1994). F' sitwazzjoni simili, l-Qorti ma tistax tibqa' ghaddejja qiesu ma gara xejn. Bhalta minimu dik il-Qorti ghandha tikkundanna lix-xhud ghall-ammenda w, kemm il-darba il-Qorti ma tkunx tal-fehma (li ma kienetx fil-kaz odjern) li xhud mhux indispensabbli biex isahhah l-akkuza, l-Qorti ghandha ukoll tordna li dak ix-xhud jingieb b' mandat t' akkumpanjament jew b' mandat t' arrest (art. 441 (4) u 525 (1) (a) tal-Kodici

Kriminali.) Anqas ma huwa argument validu dak li jigi ta' spiss ventilat quddiem il-Qrati Inferjuri w cioe' li x-xhud kellu interess li jidher u li allura, la ma deherx, il-Qorti ghandha tibqa' ghaddejja u kif jigri ta' spiss, tillibera. L-interess principali fil-proceduri penali hu tal-partijiet : il-prosekuzzjoni (Pulizija Ezekuttiva jew, fil-kazijiet kontemplati fl-artikolu 373, l-offiz/kwerrelant) u l-imputat. Ghandu kemm ghandu interess xhud fl-ezitu tal-kawza, ma jistax impunement, u hlief fil-kazijiet kontemplati mill-ligi, jippriva lill-parti li tkun harrkitu mid-depozizzjoni tieghu. (ara "Il-Pulizija vs. Pierre Schembri" App. Krim. 8.1.1996).

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Semghet it-trattazzjoni ;

Ikkonsidrat;

Illi dan hu appell li jirrigwarda in-nullita' tal-procediment quddiem l-Ewwel Qorti w ergo tas-sentenza appellata li segwiet tali procediment. Kif jidher mill-verbal a fol. 6 tal-process, fis-7 t' April, 2006, meta ssejhet il-kawza, deher l-Ufficjal Prosekutur u l-imputat assistit minn Dr. J. Zammit Mckeon. Gie mbaghad verbalizzat hekk :-

***"Inqrat l-akkuza;
Ix-xhieda msejjha diversi drabi ma dehrux;
Giet prezentata riferita pozittiva tan-notifika tax-xhieda;
Dr. Zammit McKeon jitlob il-liberatorja;
Inghat sentenza;
Il-kawza giet deciza."***

Dan ifisser li l-Ewwel Qorti lliberat minghajr ma semghet xhud wiehed biss. Il-motivazzjoni tal-istess sentenza mbaghad kienet testwalment din:-

Kopja Informali ta' Sentenza

“Stante li ma ssibx lill-imputat Kevin Debono hati ta' din l-imputazzjoni kif migjuba, fil-konfront tieghu minnha tilliberah.”

Ikkonsidrat;

Illi qabel xejn din il-Qorti trid tosserva li fil-verbal fuq citat, id-difiza, meta invokat *“il-liberatorja”*, kienet qed tuza forma ritwalistika w dicitura li nsibuha fil-Kodici tal-Organizzazzjoni w Procedura Civili (Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta) u li applikabbli biss ghall-proceduri quddiem il-Qrati ta' kompetenza civili. Hekk tali dicitura nsibuha fl-artikoli 199 (2) u 200 tal-Kap.12 f' cirkostanzi partikolari bhal meta jidher BISS il-KONVENUT jew l-AVUKAT jew IL-PROKURATUR LEGALI TIEGHU (emfasi ta' din il-Qotri) quddiem il-Qrati Civili jew meta ma tkunx inghat garanzija ghall-ispejjez tal-kawza u ssir talba ghal hekk mill-KONVENUT (emfasi tal-Qorti). Din il-procedura fil-kaz ta' liberazzjoni mill-osservanza ghax ikun deher il-konvenut jew l-avukat jew il-prokuratur legali tieghu biss, umbaghad taghti dritt lill-attur li jitlob b' rikors prezentat fi zmien ghaxart ijiem, li l-kawza terga titqiegħed fuq il-lista skond l-artikolu 199 (3) tal-Kap.12 - procedura din li hija ghal kollox aljena w estraneja ghal dik applikabbli fil-proceduri kriminali

Illi ma jirrizulta minn imkien li dawn id-dispozizzjonijiet tal-Kap.12 huma rezi applikabbli ghall-proceduri kriminali bhal kif huma rezi applikabbli ghall-proceduri kriminali daww l-artikoli tal-Kap.12 elenkati fl-artikolu 645 tal-Kodici Kriminali li jirrigwardaw materja ta' xiehda w provi, u issa certi korrezzjonijiet fl-atti, per ezempju. (ara *“Il-Pulizija vs. Adrian Previ”* [5.6.2003] u ohrajn.)

Din l-impostazzjoni hazina tad-difiza setghet induciet lill-Ewwel Qorti filli tghaddi ghas-sentenza ta' liberazzjoni bla ma semghet ix-xhieda tal-prosekuzzjoni.

Ikkonsidrat;

Illi din il-Qorti, kif preseduta, fis-sentenza taghha fil-kawza “Il-Pulizija vs. Anne Montfort” [30.9.2004] kellha okkazzjoni li tghaddi in rassenja l-gurisprudenza rilevanti ghall-dan it-tip t’incident u ccitat b’ approvazzjoni s-sentenza taghha “Il-Pulizija vs. Clive Debono” [14.9.2004], fejn saret ukoll riferenza ghas-sentenzi ta’ din il-Qorti diversament preseduta: “Il-Pulizija vs. Mario Saliba [15.10.1982];; “Il-Pulizija vs. Mario Magri” [28.5.1993]; “Il-Pulizija vs. Francis Callus” [30.9.1993]; “Il-Pulizija vs. Anthony Zarb” [22.10.1993]; “Il-Pulizija vs. Joseph Abdilla et.” [3.12.1993] u “l-Pulizija vs. Francis Borg.” [10.12.1993].

“Illi gie ritenut fl-Appell Kriminali **“Il-Pulizija vs. Domenico Savio Spiteri”** [5.1.1996], li, ladarba ix-xhud ikun debitament notifikat u **sakemm il-partijiet ma jirrinunzjawx ghalih**, (*emfasi ta’ din il-Qorti*) il-Qorti ma ghandhiex tghaddi ghas-sentenza bla ma tisimghu, imma jekk ix-xhud ikun indispensabbli ghall-kaz, il-Qorti kellha tiddiferixxi l-kawza ghal data ohra w tipprocedi kontra x-xhieda skond l-artikolu 441 (4), rez applikabbli ghall-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati bl-artikolu 525(1)(a) tal-Kap.9, . (App. Krim. **“Il-Pulizija vs. Saviour Farrugia”** [25.7.1994] u ohrajn).

Hu minnu wkoll li, kif issottomettiet il-Prosekuzzjoni fir-rikors tal-appell , l-interess principali fil-proceduri penali hu tal-partijiet cioe’ il-Prosekuzzjoni rapprezentata mill-Pulizija Ezekuttiva jew, fil-kaz kontemplat fl-artikolu 373 tal-Kap.9 , l-offiz jew kwerebant u mill-banda l-ohra l-imputat. U xhud ma ghandu ebda dritt li jippriva lill-parti li tkun ingungietu biex jixhed mid-depozizzjoni tieghu (Ara. App. Krim. “Il-Pulizija vs. Pierre Schembri” [8.1.1996] u ohrajn.)”

Illi f’ dan il-kaz, minkejja li kien hemm riferta pozittiva taz-zewg xhieda tal-prosekuzzjoni Joseph Zerafa w t-Tabib Dr. J. Agius M.D., li gew indikati bhala xhieda sahansitra *in calce* tal-komparixxi, l-Ewwel Qorti ma ddifferietx il-kawza ghal data ohra w ordnat li dawn ix-xhieda jingiebu quddiemha okkorrendo b’ mandat ta’

akkumpanjament jew addirittura t' arrest, kif kien indikat li kellha taghmel fic-cirkostanzi, ladarba kien ovvju li l-kaz tal-prosekuzzjoni kien jimpertnija fuq dak li kienu ser jixhdu dawn ix-xhieda w ghalhekk kienu xhieda indispensabbli w ladarba il-prosekuzzjoni b' ebda mod ma kienet rrinunzjat ghalihom.

Ghalhekk fil-fehma ta' din il-Qorti, dak li sar kien jammonta ghal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-artikolu 428 (3) tal-Kodici Kriminali w li jinkwadra pjenament taht l-artikolu 413 (1) (b) (vi) tal-Kodici Kriminali, li proprju jaghti dritt t' appell lill-Avukat Generali f' kazijiet analogi.

Ghaldaqstant u ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tilqa' l-appell tal-Avukat Generali w tiddikjara is-sentenza appellata nulla u bla effett w, biex ma jcahhadx lill-appellant u l-appellat mill-beneficcjju tad-*"doppio esame"*, qed tibghat l-atti tal-kawza lura lill-Ewwel Qorti biex il-kaz jerga' jinstema w jigi deciz mill-gdid skond il-ligi wara li jinstemghu ix-xhieda kollha tal-Prosekuzzjoni w tad-difiza.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----